

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/19/2022
Identifikačné číslo spisu:	5116214821
Dátum vydania rozhodnutia:	07.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5116214821.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti: R&J Nature, s.r.o., Vitanová, Lán 453, IČO: 47 461 888, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Horanským, Piešťany, E. F. Scherera 4803/2, proti žalovanému: A. Y. P., X. XX. E. XXXX, L., D. XXXX/X, (podľa výpisu zo štatistického registra organizácií Štatistického úradu SR od 8. januára 1992 do 8. januára 2018 samostatne hospodáriaci roľník nezapísaný v obchodnom registri podnikajúci pod obchodným menom: A. Y. P., R. H. J. L., D. XXXX/X, A.: XX XXX XXX), zastúpenému advokátom Mgr. Rastislavom Otrubom, Žilina, Kvačalova 1227/55, o vydanie hnutelných vecí, eventuálne o zaplatenie náhrady škody s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 19Cb/152/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. novembra 2020 č. k. 13Cob/30/2020-628, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.

II. Žalovaný má n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo 6. septembra 2019, č. k. 19Cb/152/2016-554, prvým výrokom žalobu v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol v poradi druhým výrokom tak, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa (pod pôvodným obchodným menom J&V Nature, s.r.o.) žalobou z 25. mája 2016 žiadala nariadiť vydanie vecí tvoriace predmet kúpy v zmysle Kúpnej zmluvy zo 6. septembra 2014 (hnutelný majetok špecifikovaný v Znaleckom posudku č. 13/2015), ku ktorému bolo nariadené predbežné opatrenie uznesením Okresného súdu Žilina z 2. mája 2016 sp. zn. 38Cb/58/2016, špecifikovaných v odseku 1. odôvodnenia rozsudku, eventuálne navrhla eventuálnym žalobným návrhom, aby súd nariadil žalovanému uhradiť žalobkyni sumu predmetu

kúpy v zmysle Kúpnej zmluvy zo 6. septembra 2014 (hnuteľný majetok špecifikovaný v Znaleckom posudku č. 13/2015), ku ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie uznesením Okresného súdu Žilina z 2. mája 2016 sp. zn. 38Cb/58/2016 v zmysle Znaleckého posudku č. 13/2015 vo výške 300 000 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a uložiť žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania, a to aj náhradu trov predbežného opatrenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu odôvodnila tým, že 6. septembra 2014 uzatvorila so žalovaným Kúpnu zmluvu (ďalej len „Kúpna zmluva“), predmetom ktorej bol záväzok žalovaného ako predávajúceho previesť v prospech žalobkyne - kupujúcej vlastnícke právo k predmetu kúpy, ktorého podrobná špecifikácia je obsiahnutá v Prílohe č. 1 Kúpnej zmluvy, ako aj záväzok žalobkyne ako kupujúcej predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň kúpnu cenu podľa článku III Kúpnej zmluvy. Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 300 000 eur s DPH a bola určená na podklade Znaleckého posudku č. 13/2015 vypracovaného 3. marca 2015 subjektom PBT, s.r.o., so sídlom Žilina. Žalobkyňa a žalovaný sa dohodli, že žalobkyňa môže kedykoľvek započítať akúkoľvek pohľadávku, ktorú má voči žalovanému, a to bez ohľadu na to, či je v čase započítania splatná, alebo nie proti pohľadávke žalovaného, ktorú má žalovaný voči žalobcovi z titulu kúpnej ceny v zmysle Kúpnej zmluvy, a tiež bez ohľadu na to, či je v čase započítania splatná, alebo nie. Žalobkyňa a žalovaný 6. septembra 2014 uzatvorili Dohodu o započítaní, v ktorej sa dohodli, že predmetná kúpna cena bude v celom rozsahu započítaná oproti pohľadávke žalobkyne voči žalovanému vzniknutej z titulu Zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej medzi žalobkyňou ako postupníkom a A. E. J. ako postupcom, a predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky voči žalovanému vo výške 300 000 eur, vzniknutej z titulu zmlúv o pôžičke, v dôsledku čoho bola predmetná kúpna cena za predmet kúpy uspokojená v celom rozsahu. Žalobkyňa splnila svoj záväzok, ktorý jej z Kúpnej zmluvy vyplýval. Žalovaný sa zaviazal predmet kúpy žalobkyni odovzdať do siedmich dní. Napriek týmto skutočnostiam žalovaný k splneniu svojich záväzkov nepristúpil. V nadväznosti na to bol žalobkyňou vyzvaný k odovzdaniu predmetu kúpy, čo neurobil, a preto mu žalobkyňa zaslala cestou právneho zástupcu predžalobnú výzvu. Na túto predžalobnú výzvu žalovaný nereagoval. Žalobkyňa poukázala na nariadenie predbežného opatrenia uznesením Okresného súdu Žilina z 2. mája 2016 vo veci sp. zn. 38Cb/58/2016, ktorým bolo žalovanému uložené, aby nenakladal s hnuteľnými vecami, ktoré tvoria predmet kúpy v zmysle Kúpnej zmluvy zo 6. septembra 2014. Dňa 9. mája 2016 bolo zistené, že žalovaný ďalej scudzoval predmet kúpy. Žalobkyňa poukázala na úpravu podľa § 123, § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 80b vtedy platnej procesno-právnej úpravy vyplývajúcej z Občianskeho súdneho poriadku. Uviedla, že v zmysle ustálenej judikatúry pri žalobe o vydanie veci je hmotno-právnym základom skutočnosť, že sa určitá vec nachádza vo faktickej moci inej osoby než vlastníka, pričom táto osoba zadržiava vec bez právneho dôvodu. Na základe toho uplatnila vydanie hnuteľných vecí primárnym žalobným návrhom.

3. Podaním zo 7. mája 2018 navrhla žalobkyňa zmenu žaloby a zároveň i pristúpenie dvanástich subjektov do konania na stranu žalovaného, o ktorých dispozitívnych úkonoch bolo okresným súdom rozhodnuté uznesením z 27. augusta 2018 č. k. 19Cb/152/2016-291 tak, že navrhované pristúpenie žalovaných v rade 1. až 12. a navrhovanú zmenu žaloby nepripustil. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 21. septembra 2018.

4. Na pojednávaní dňa 27. novembra 2018 navrhla žalobkyňa zmenu eventuálneho petitu žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 300 000 eur spolu s 8 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 300 000 eur od 7. apríla 2016 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Okresný súd uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní za prítomnosti právnych zástupcov strán navrhovanú zmenu eventuálneho žalobného návrhu pripustil.

5. Postupom podľa Čl. 8, Čl. 15 ods. 1, 2; § 151 ods. 1, 2; § 153 ods. 1, 2, 3; § 154 CSP okresný súd vykonal dokazovanie, zistil skutkový stav, ktorý právne posúdil za aplikácie § 1 ods. 1 a 2; § 2 ods. 1; § 344; § 345 ods. 1, 2; § 346 ods. 1; § 351 ods. 1, 2; § 271 ods. 1, 2; § 409 ods. 1; § 443 ods. 1; § 373 Obchodného zákonníka v spojení s § 123, § 126 ods. 1, 2; § 49a Občianskeho zákonníka a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

6. Okresný súd poukázal na medzi stranami nespornú skutkovú okolnosť realizácie komunikácie strán sporu o uzatvorení Kúpnej zmluvy medzi žalobkyňou ako kupujúcou a žalovaným ako predávajúcim na

prevod hnuiteľných vecí identifikovaných v špecifikácii obsiahnutej v Prílohe č. 1 písomného vyhotovenia Kúpnej zmluvy (súčasť pripojeného spisového materiálu sp. zn. 38Cb/58/2016, č.l. 17 rub až 18), skutkovú okolnosť samotnej existencie písomného vyhotovenia tejto zmluvy, samotnú existenciu písomného vyhotovenia Dohody o započítaní zo 6. septembra 2014 a Zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej medzi postupcom A. E. J. a žalobkyňou ako postupníkom zo 6. septembra 2014. Ostatné podstatné skutkové okolnosti týkajúce sa prejednávanej veci, vrátane samotného uzatvorenia Kúpnej zmluvy medzi žalobkyňou a žalovaným zo 6. septembra 2014, a to medzi žalobkyňou ako kupujúcou a žalovaným ako predávajúcim, nebolo možné podľa konajúceho súdu vzhľadom na stranami uvádzané skutkové tvrdenia v konaní považovať za nesporné.

7. Ďalej okresný súd uviedol, že námietku žalovaného o nedostatočnom identifikovaní hnuiteľných vecí žalobkyňou nepovažuje za dôvodnú, a to aj s odkazom na uznesenie o nariadení predbežného opatrenia z 2. mája 2016, kde identifikácia hnuiteľných vecí zodpovedá ich identifikácii v tomto konaní.

8. Vo vzťahu k aktívnej vecnej legitimácii žalobkyne, pokiaľ išlo o uplatnenie žaloby o vydanie vecí podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka okresný súd konštatoval, že Kúpna zmluva bola s obsahom, ako vyplýva z jej písomného vyhotovenia tak, ako je súčasťou pripojeného spisového materiálu sp. zn. 38Cb/58/2016 na č.l. 14-21, riadne a platne uzatvorená. Konajúci súd dodal, že závery orgánu činného v trestnom konaní, na ktoré žalovaný v týchto súvislostiach poukazoval (uznesenie Okresnej prokuratúry Námostovo z 8. augusta 2016 sp. zn. Pv 176/16/5507-13, neboli pre konajúci súd záväzné a okresný súd sa s nimi ani na základe výsledkov vykonaného dokazovania a z toho vyvodenej vyššie uvedenej argumentácie ani nestotožnil). Zároveň pokiaľ žalovaný poukazoval na nedostatočný priestor na oboznámenie sa s obsahom Kúpnej zmluvy a Dohody a na nátlak, ktorý mal byť na neho zo strany p. J. robený, okresný súd konštatoval, že takého tvrdenie žalovaný v konaní spoľahlivo nepreukázal a zostalo výlučne len v rovine nepreukázaného tvrdenia.

9. Pri vyhodnotení otázky aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v tomto konaní vo vzťahu k primárnemu žalobnému návrhu bolo potrebné zároveň zohľadniť argumentáciu okresného súdu o dôvodnosti odstúpenia žalovaného od predmetnej Kúpnej zmluvy, a s tým spojené právne dôsledky vyplývajúce z § 351 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, na základe ktorých došlo v dôsledku takéhoto platného právneho úkonu odstúpenia od tejto Kúpnej zmluvy zo strany žalovaného k zániku práv a povinností vyplývajúcich z obsahu tejto zmluvy, vrátane právnych dôsledkov dojednaných v článku VI bod 6.1, v nadväznosti na čo bolo potrebné skonštatovať dôvodnosť námietky nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v tomto konaní vo vzťahu k primárnemu žalobnému návrhu.

10. Okresný súd sa ďalej zaoberal hodnotením otázky pasívnej vecnej legitimácie žalovaného vo vzťahu k primárnemu žalobnému návrhu. Z vyjadrenia žalovaného k žalobe podľa č.l. 129, ako aj z jeho následného vyjadrenia na pojednávaní 15. januára 2019 (č.l. 363) vyplývalo, že žalovaný hnuiteľné veci identifikované v primárnom žalobnom návrhu vo svojej faktickej moci nemá, nedisponuje nimi. Zároveň z listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou spisu na č.l. 46 až 69 vyplývalo, že žalovaný samostatnými kúpnyimi zmluvami previedol na tretie osoby niektoré z hnuiteľných vecí, vydania ktorých sa žalobkyňa v tomto konaní domáhala primárnym žalobným návrhom a tieto tretie osoby, ako vyplývalo predovšetkým z preberacích protokolov pripojených k týmto kúpnyim zmluvám, tieto hnuiteľné veci fyzicky prevzali.

11. Na základe uvedených skutočností konajúci súd skonštatoval, že pri zohľadnení uvedených výsledkov vykonaného dokazovania ťažilo v konaní žalobkyňu dôkazné bremeno preukázať splnenie povinnosti úspešnosti vindikačnej žaloby podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to podmienky, podľa ktorej žalovaný má predmetné hnuiteľné veci vo svojej moci, a tým preukázať naplnenie predpokladu materiálnej vykonateľnosti prípadného pozitívneho rozhodnutia súdu o primárnom žalobnom návrhu. Toto dôkazné bremeno žalobkyňa neuniesla, čo rovnako odôvodňovalo v spojení s konštatovaním nepreukázania ani samotnej aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v konaní záver o nedôvodnosti primárneho žalobného návrhu, čo vyústilo do rozhodnutia okresného súdu o jeho zamietnutí.

12. Vo vzťahu k uplatnenému právu na náhradu škody okresný súd poukázal na tvrdenie žalobkyne, že škoda jej mala vzniknúť tým, že jej žalovaný po uzatvorení Kúpnej zmluvy a zaplatení kúpnej ceny na základe Dohody, predmet prevodu neodovzdal, a to ani po opakovaných výzvach a následne od zmluvy odstúpil, čo žalobkyňa nepovažovala za dôvodné. Okresný súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že k momentu meritórneho rozhodnutia nebolo preukázané splnenie podmienok vzniku práva na náhradu škody predstavované porušením právnej povinnosti vyplývajúcej žalovanému zo zmluvy ani z Obchodného zákonníka, v príčinnej súvislosti s ktorým by žalobkyni vznikla škoda vo výške 300 000 eur. Rovnako nebola preukázaná ani uplatnená výška škody. Vychádzajúc z uvedených záverov rozhodol okresný súd o zamietnutí aj eventuálneho žalobného návrhu.

13. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

14. Na odvolanie žalobkyne, Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom z 25. novembra 2020 č. k. 13Cob/30/2020-628 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

15. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd s poukazom na § 387 ods. 1, 2 CSP uviedol, že skutkový stav na základe dôkaznej povinnosti sporových strán bol okresným súdom zistený v potrebnom, dostatočnom rozsahu k tomu, aby bola vyhodnotená (ne)dôvodnosť žalobkyňou uplatneného primárneho i eventuálneho nároku, ako aj procesná obrana žalovaného s tým, že v konaní nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Odvolací súd zdôraznil, že pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala nesprávne právne posúdenie otázky aktívnej a pasívnej legitímácie strán sporu okresným súdom ako aj, že tento mal skúmať neplatnosť zmlúv uzatvorených medzi žalovaným a tretími osobami, tak odvolací súd konštatoval, že uplatnenie ochrany podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyžadovalo pre úspešnosť žaloby preukázanie vlastníckeho práva žalobkyne ako aj, že veci, ktorých vydania sa domáha, v danom prípade konkrétne hnutelné veci špecifikované v petite žaloby pod bodmi 1. až 31. tvoriace predmet Kúpnej zmluvy (Príloha č. 1) zo 6. septembra 2014 sú v držbe žalovaného a žalovaný nie je ochotný konkrétne hnutelné veci, ktoré má u seba neoprávnene, vydať (vrátiť).

17. Odvolací súd zistil, že dôkazný stav nepreukázal, že žalobkyni svedčí vlastnícke právo a listiny na č.l. 46 až 69 preukázali to, že žalovaný samostatnými kúpnyimi zmluvami previedol niektoré z hnutelných vecí na tretie osoby, ktoré tieto hnutelné veci fyzicky prevzali, t.j. že ich nemá vo svojej moci, čo žalobkyňa relevantne nepoprela. K momentu rozhodovania okresného súdu nebola preukázaná okolnosť a žalobkyňa to v odvolaní ani netvrdila, že žalovaný má predmetné hnutelné veci skutočne v dispozícii, čo je jedným z predpokladov úspešnosti vindikačnej žaloby. Žalobkyňa, na ktorej bolo dôkazné bremeno toto neunesla, a preto odvolací súd súhlasil so záverom okresného súdu, že žalobca nedokázal splnenie týchto zákonných predpokladov pre úspešnosť vindikačnej žaloby podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom otázka (ne)platnosti predmetných zmlúv bola pre toto konanie irelevantná.

18. K eventuálnemu petitu ohľadom vzniku práva na náhradu škody s poukazom na § 344 a nasl. Obchodného zákonníka odvolací súd uzavrel, že medzi žalobkyňou ako objednávateľkou a žalovaným ako zhotoviteľom bol založený záväzkovo-právny vzťah v zmysle uzavretej Kúpnej zmluvy zo 6. septembra 2014 (na č.l. 14 a nasl. pripojeného spisu), predmetom ktorej bol záväzok predávajúceho previesť na kupujúcu vlastnícke právo k predmetu kúpy špecifikovaného v Prílohe č. 1 a záväzok kupujúcej predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň kúpnu cenu podľa Článku III vo výške 300 000 eur bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov vo výške kúpnej ceny, a to najneskôr do 30 dní odo dňa podpisu zmluvy oboma zmluvnými stranami (Článok III. bod 3.3). V Článku III bod 3.4 zmluvy bolo dohodnuté, že kupujúca môže kedykoľvek započítať akúkoľvek pohľadávku, ktorú má voči predávajúcemu proti pohľadávke predávajúceho, ktorú má predávajúci voči kupujúcej z titulu kúpnej ceny v zmysle tejto zmluvy. Predávajúci výslovne súhlasil so započítaním nespliatných pohľadávok na základe jednostranného právneho úkonu v rámci vysporiadavania pohľadávok a záväzkov podľa tohto

bodu zmluvy.

19. Odvolací súd považoval za správne, ak z titulu žalobkyňou tvrdenej neexistencie dôvodu odstúpenia od kúpnej zmluvy pre porušenie povinnosti zaplatiť kúpnu cenu, okresný súd zameral svoje dokazovanie k posúdeniu otázky (ne)platnosti právnych úkonov zo 6. septembra 2014, a to Zmluvy o postúpení pohľadávky a Dohody o započítaní, ktorými právnymi úkonmi žalobkyňa tvrdila splnenie povinnosti zaplatiť kúpnu cenu podľa kúpnej zmluvy, spôsobom započítania. Odvolací súd súhlasil so záverom okresného súdu, že sumár vykonaných dôkazov nepreukázali tvrdenie žalobkyne o poskytnutí pôžičiek v objeme 300 000 eur A. E. J. žalovanému v rokoch 2012 až 2013, a tým existenciu postúpenej pohľadávky. Preto podľa odvolacieho súdu za preukázaného stavu, že v čase uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávky zo 6. septembra 2014 postupca A. E. J. nebol veriteľom pohľadávky voči dlžníkovi (žalovanému) vo výške 300 000 eur, okresný súd správne uzavrel, že zmluva o postúpení pohľadávok v časti, ktorej predmet postúpenia neexistoval, je absolútne neplatnou podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s ust. § 524 Občianskeho zákonníka, ktorý záver sa premietol i do nadväzujúceho správneho právneho zhodnotenia neplatnosti úkonu Dohody o započítaní zo 6. septembra 2014.

20. Ohľadom odvolacej námietky, že žalobkyni na preukázanie nároku stačí, že nárok, ktorý si voči žalovanému uplatnila, žalovaný písomne uznal, čo sa stalo podpísaním zmluvy o postúpení pohľadávky, odvolací súd uviedol, že Zmluva o postúpení pohľadávok zo 6. septembra 2014 (č.l. 85-87 pripojeného spisu) bola uzatvorená medzi A. E. J. ako postupcom a spoločnosťou J&V Nature, s.r.o. ako postupníkom a jej zmluvnou stranou nebol žalovaný (dlžník). Zároveň odvolací súd poukázal na čl. II. bod 2.1. tejto zmluvy, podľa ktorého postupník vyhlasuje, že pri uzatváraní tejto Zmluvy vychádza výlučne z vlastného samostatného a nezávislého ohodnotenia všetkých skutočností a súvislostí, ktoré sa vzťahujú k predmetu postúpenia a z čl. III. bod 3.5. vyplýva vyhlásenie, podľa ktorého postupca nezodpovedá postupníkovi za vymožitelnosť pohľadávky. V zmluve o postúpení pohľadávok prejav vôle žalovaného (dlžníka) v zmysle § 323 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka nie je obsiahnutý a ani obsiahnutý byť nemohol, keďže dlžník nebol účastníkom tohto právneho úkonu. Z uvedeného preto uvedená námietka žalobkyne bola zhodnotená odvolacím súdom ako nedôvodná.

21. Zároveň odvolací súd v zhode so záverom okresného súdu konštatoval, že odstúpenie žalovaného z 15. marca 2016 vyvolalo právne účinky v podobe zániku zmluvného vzťahu založeného kúpnu zmluvou s účinkami ex nunc, a tým aj k zániku povinnosti žalovaného odovzdať predmet prevodu.

22. V súvislosti s uplatneným nárokom žalobkyne na náhradu škody odvolací súd uviedol, že pre úspešnosť žaloby o náhradu škody je nevyhnutné, aby žalobkyňa preukázala kumulatívne predpoklady zodpovednosti za škodu v zmysle ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka, a to porušenie zmluvnej povinnosti žalovaného, existenciu škody ako aj príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Krajský súd v zhode s okresným súdom dospel k záveru, že neboli splnené základné predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody, a to existencia protiprávneho konania žalovaného, v príčinnej súvislosti s ktorým by žalobkyni vznikla škoda a ani výška uplatnenej škody. Odvolací súd dodal, že žalobkyňa nepreukázala porušenie povinnosti žalovaného, navyše z titulu účinkov platného odstúpenia od zmluvy žiadnu povinnosť žalovaný ani porušiť nemohol, a preto pokiaľ okresný súd žalobu žalobkyne i v tejto časti (eventuálneho petitu) zamietol, jeho postup bol vecne správny.

23. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené závery rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

25. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobkyňa (č.l. 670 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnila ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k

porušení práva na spravodlivý proces. Podľa žalobkyne ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

26. Žalobkyňa (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľka“) v dovolaní nesprávnosť procesného postupu podľa § 420 písm. f) CSP vzhľadla v porušení zásady hodnotenia dôkazov jednotlivo a všetkých dôkazov vo vzájomnej súvislosti podľa § 191 ods. 1 a 2 CSP.

27. Dovolateľka je názoru, že pokiaľ konajúce súdy uznali za platnú Kúpnu zmluvu (nakolko okrem iného ako vyplýva z ustálenej judikatúry platne odstúpiť je možné len od platnej zmluvy), podpísanú v rovnakom čase ako Zmluvu o postúpení pohľadávok a Dohodu o započítaní, tak potom sú platné aj tieto Zmluvy, resp. Dohoda, keďže ich treba posudzovať komplexne v jednom súbehu a to po obsahovej, ako aj časovej stránke a nie ako to urobili oba konajúce súdy.

28. Ak by tak boli urobili a to aj vzhľadom na účastníkov zmluvného vzťahu a ich zástupcov majú na mysli konateľov žalobkyne a teda aj konateľa v osobe A. Y. P. (kúpnej zmluvy a spôsobu jej zaplatenia v kontexte Zmluvy o postúpení pohľadávky a Dohody o započítaní), nemohli by súdy dospieť k záverom obsiahnutým v bode 65 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Skutočnosť, že Zmluvy a Dohoda sú obsahovo zhodné a vzájomne prepojené a treba ich hodnotiť ako jeden zmluvný vzťah, podľa dovolateľky vyplýva z čl. III bod 3.4 Kúpnej zmluvy a čl. I Preambuly Dohody o započítaní).

29. Vzhľadom na vyššie uvedené zároveň podľa dovolateľky ide o nesprávne právne posúdenie platnosti Zmlúv a Dohody v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) v spojení s § 432 ods. 1 CSP s poukazom na skutočnosť, že svoj nárok na zaplatenie 300 000 eur opiera a preukázal ho platnými Zmluvami a Dohodou, ktoré sami o sebe preukazujú (bez ďalšieho) skutočnosť, že pôžičky boli skutočne poskytnuté a reálne vyplatené, pričom primárnym dokladom a dôkazom sú vyššie uvedené Zmluvy a Dohoda vo vzájomnej súvislosti.

30. Žalobkyňa zdôraznila, že žalovaný uznal poskytnuté pôžičky a svoj záväzok čo do dôvodu a výšky s poukazom na § 323 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka. Podľa ustanovenia § 323 ods. 1 a 2 ObZ, ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premĺčaná. Zmysel uznania záväzku spočíva teda v tom, že uznanie záväzku zakladá právnu domnienku existencie záväzku v čase uznania. Tým sa v súdnom spore posilňuje procesná pozícia veriteľa, keďže vôbec nemusí dokazovať vznik záväzku (teda, či došlo k uzavretiu zmluvy, prevzatiu tovaru objednávateľom a podobne) a ani skutočnosť, že uznaný záväzok trval v čase, keď k uznaniu došlo. Je naopak na dlžníkovi, ktorý namieta, že dlh nevznikol, že bol splnený, alebo zanikol inak, aby svoje tvrdenie preukázal. Uznáním dlhu teda prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. V prípadnom spore preto žalobkyni na preukázanie oprávnenosti žalovaného nároku stačí, aby preukázala, že nárok, ktorý si žalobou od žalovaného uplatňuje, žalovaný písomne uznal, čo sa v tomto prípade malo stať dobrovoľným podpísaním Zmlúv a Dohody.

31. Žalobkyňa ďalej v zmysle ustálenej judikatúry súdov (nekonkretizovanej - pozn. dovolacieho súdu) a aj Ústavného súdu SR (napr. ÚS 28/2013) uviedla, že v niektorých prípadoch zákon nerobí existenciu pohľadávky podmienkou (predpokladom) právneho úkonu, ktorý sa k nej vzťahuje. Tak tomu je aj v prípade neexistencie uznaného dlhu (záväzku), resp. neexistujúcej pohľadávky, ktorá nerobí právny úkon uznania dlhu (záväzku), resp. postúpenia pohľadávky neplatným, nakolko v dôsledku konštrukcie vyvrátiteľnej právnej domnienky (§ 558 OZ, § 323 OBZ) spočíva dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu na dlžníkovi.

32. Preto podľa dovolateľky neobstoí tvrdenie prvoinštančného súdu na strane 16 odôvodnenia rozsudku, že obsahom dôkaznej povinnosti žalobkyne v tomto konaní bolo preukázať, že si riadne v plnej dohodnutej výške, a akým spôsobom splnil svoju zmluvnú povinnosť zaplatiť kúpnu cenu. Uvedená dôkazná povinnosť zahŕňa preukázať existenciu predmetu postúpenia podľa Zmluvy o

postúpení pohľadávky, teda vznik, existenciu pohľadávky A.. E. J. voči žalovanému z titulu pôžičiek poskytnutých A.. E. J. v rokoch 2012 až 2013 v sume 300 000 eur. Túto rozhodnú skutkovú okolnosť žalobkyňa, ktorú v tomto smere v konaní ťažilo dôkazné bremeno, podľa okresného súdu spoľahlivo a jednoznačne nepreukázala. Uvedené tvrdenie v rozpore s ustálenou súdnou praxou a aj judikatúrou mal podľa dovolateľky prevziať aj odvolací súd. V tejto súvislosti dovolateľka dodala, že poskytnutie financií nad rámec uznaného dlhu v sume 300 000 eur vyplýva aj zo zošita vedeného žalovaným.

33. Žalobkyňa je názoru, že v konaní účinne poprela s príslušnými dôkazmi doloženými aj na pojednávaní 22. februára 2019, tvrdenia žalovaného o vrátení požičanej sumy. Dovolaťka opakovane zdôraznila, že žalovaným vrátená suma sa týka pôžičky zo 14. októbra 2014, ktorá bola spísaná spolu so zabezpečením pred notárom JUDr. Mariánom Zbojom so sídlom v Dolnom Kubíne.

34. Preto dovolateľka uzavrela, že v konaní došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu platnosti Zmlúv a Dohody v zmysle § 421 písm. a) v spojení s § 432 ods. 1 CSP a zároveň porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) v spojení s § 431 ods. 1 CSP pri nesprávnej aplikácii dôkazného bremena vo vzťahu k existencii pohľadávky v čase jej postúpenia (vyvrátiteľná právna domnienka). Ďalej malo dôjsť aj k porušeniu práva na spravodlivý proces bezdôvodným neuznaním dôkazov predložených žalobkyňou na pojednávaní konanom 22. februára 2021 na sumu 41 250 eur (notárska zápisnica, pričom týmto dôkazom sa v odôvodnení rozhodnutí konajúce súdy ani nezaoberali) a uznaním dôkazu o údajnom vrátení sumy 50 000 eur bez dôkazu o reálnom odovzdaní predmetnej sumy žalobkyňi.

35. Dovolaťka ďalej uviedla, že sa nedostala do omeškania s plnením, ktoré je svojim charakterom porušením jej zmluvných povinností a odstúpenie žalovaného je neplatné, nakoľko dôvod v ňom uvedený nenastal, a ani nemohol vyvolať účinky v podobe zániku zmluvného vzťahu so žalobkyňou. Odhladiac od uvedeného, by aj pri omeškaní žalobkyne toto znamenalo podstatné porušenie jej zmluvných povinností a druhá strana (žalovaný) by bola oprávnená od zmluvy odstúpiť, ak to oznámi strane, ktorá je v omeškaní bez zbytočného odkladu, po tom čo sa o tomto porušení dozvedela.

36. Z vykonaného dokazovania podľa dovolateľky vyplynulo, že žalovaný neodstúpil bez zbytočného odkladu, keďže odstúpenie bolo realizované neskoro v zmysle § 345 ods. 1 ObZ, kedy podľa konajúceho súdu dochádza len ku zmene postupu zmluvnej strany oprávnenej odstúpiť, ktorá môže odstúpenie realizovať za podmienok pri nepodstatnom porušení zmluvy podľa § 346 ods. 1 ObZ. Dovolaťka je názoru, že akonáhle zmluva obsahuje ustanovenie o spôsobe odstúpenia od zmluvy, je toto ustanovenie záväzné pre obe zmluvné strany a postup jednej zo zmluvných strán v rozpore s ustanovením zmluvy (čl. VII bod 7.4.1 písm. a/) je v rozpore s § 3 v spojení s § 39 OZ a spôsobuje absolútnu neplatnosť odstúpenia od zmluvy z 15. marca 2016, a to pre rozpor s dobrými mravmi. Zároveň dovolateľka uviedla, že výzva žalovaného, ktorá by bola pre eventúalnu neplatnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy nevyhnutná, nebola doručená ani doručovaná. Preto nemožno podľa dovolateľky akceptovať právny názor konajúcich súdov, podľa ktorého z uvedeného čl. kúpnej zmluvy nevyplyva dohoda, podľa ktorej by absencia výzvy zakladala právny dôsledok nenastúpenia účinkov odstúpenia od kúpnej zmluvy podľa všeobecnej právnej úpravy.

37. Dovolaťka uviedla, že súdy sú povinné v každom štádiu konania skúmať absolútnu neplatnosť právneho úkonu s tým, že podľa jej názoru je odstúpenie z 15. marca 2016 od zmluvy je neplatné aj s poukazom na § 37 ods. 1 OZ. Týmto mali konajúce súdy vec nesprávne právne posúdiť aj v časti odstúpenia od zmluvy v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň porušiť právo na spravodlivý proces, a to neskúmaním absolútnej neplatnosti právneho úkonu /odstúpenia od zmluvy z 15. marca 2016 v zmysle § 37 ods. 1 OZ).

38. Zároveň v kontexte vyššie uvedených skutočností dovolateľka napokon namietla aj nesprávne právne posúdenie nároku žalobkyne titulom náhrady škody v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

39. Konajúce súdy sa zároveň podľa dovolateľky dopustili porušenia § 387 ods. 3 a § 382 CSP, pretože sa v odôvodnení svojich rozhodnutí nevysporiadali s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní

žalobkyne, svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, kedy odvolací súd nepostupoval podľa § 382 CSP, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

40. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalobkyňa dovolaciemu súdu navrhla, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

41. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že obe napádané rozhodnutia spĺňajú atribúty vyžadované ustanovením § 220 ods. 2 CSP, keď okresný ako i krajský súd jasným, zrozumiteľným spôsobom popísal svoj procesný postup vo veci, svoje skutkové zistenia, ako aj právne zhodnotenie sporovej veci predmetom, ktorej bola žaloba žalobcu o vydanie veci eventuálne o zaplatenie 300 000 eur titulom náhrady škody.

42. Pokiaľ žalobkyňa nesúhlasila s vykonaním dôkazov a ich hodnotením, tak považoval žalovaný za potrebné uviesť, že súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli a popísali dôkazy vykonané v rámci celého prebiehajúceho konania, ktoré hodnotili. Rozsudky obsahujú uvedenie dôkazov, z ktorých bol identifikovaný zistený skutkový stav, vyhodnotený skutkový záver, ktorý bol právne posúdený a následne prijatý právny záver bol riadnym spôsobom vyjadrený. Ani pri hodnotení výsledkov dokazovania preto podľa žalovaného nedošlo k nerovnakému prístupu.

43. Skutkový stav bol na základe dôkaznej povinnosti sporových strán zistený v potrebnom, dostatočnom rozsahu k tomu, aby bola vyhodnotená dôvodnosť, resp. nedôvodnosť podaného nároku. Skutočnosť, že sa nevyžadovalo doplnenie dokazovania vyplýva i zo zápisnice o pojednávaní zo 6. septembra 2019, keď po záverečných rečiach, poučení o zákonnej koncentrácii konania podľa § 154 CSP bolo uvedené, že právny zástupca žalobkyne neuplatňuje prostriedky procesného útoku, právny zástupca žalovaného neuplatňuje prostriedky procesnej obrany oproti už uvedeným.

44. Žalobkyňa i napriek všetkému nesúhlasí so zhodnotením právneho úkonu odstúpenia žalovaného z 15. marca 2016 od kúpnej zmluvy ako platného právneho úkonu. Podľa jej názoru neexistoval legitímny dôvod na odstúpenie od kúpnej zmluvy spočívajúci v neuhradenej kúpnej cene, ako aj, že odstúpenie od kúpnej zmluvy je neplatné pre rozpor s čl. VII bod 7.4. I písm. a) kúpnej zmluvy, ktoré je súladné s ust. § 346 ods. 1 ObZ.

45. Z úkonu odstúpenia od kúpnej zmluvy podaním žalovaného z 15. marca 2016 podľa žalovaného nepochybne vyplynul dôvod odstúpenia od zmluvy a to neuhradenie dohodnutej kúpnej ceny, s odôvodnením neplatnosti dohody o započítaní, neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky pre neexistenciu postupovanej pohľadávky A. J.. Žalovaný tak v tomto prípade konkrétne uviedol dôvod odstúpenia od zmluvy. Okolnosť toho, či uvedený úkon bol doručený, nebola pritom sporná.

46. Pokiaľ žalobkyňa v podanom dovolaní tvrdí, že na preukázanie nároku stačí, že nárok, ktorý si voči žalovanému uplatnila, žalovaný písomne uznal, čo sa stalo podpísaním zmluvy o postúpení pohľadávky, tak k uvedenému je podľa žalovaného potrebné v prvom rade uviesť, že Zmluva o postúpení zo 6. septembra 2014 bola uzavretá medzi A. J. (ako postupcom) a spoločnosťou J&V Nature, s.r.o. (ako postupníkom) a jej zmluvnou stranou nebol žalovaný (dlžník). V zmluve o postúpení pohľadávok prejav vôle žalovaného (dlžníka) v zmysle § 323 ods. 1, 2 ObZ nie je obsiahnutý a ani nemohol byť, keďže dlžník nebol účastníkom tohto právneho úkonu. Vzhľadom na uvedené je preto podľa žalovaného potrebné námietku žalobkyne vyhodnotiť ako nedôvodnú.

47. Ďalej žalovaný uviedol, že napádaný právny úkon odstúpenia od kúpnej zmluvy z 15. marca 2016 nie je postihnutý zákonnou neplatnosťou, pretože ani z ust. § 346 ods. 1 ObZ, ktoré je ustanovením dispozitívnym a ani z čl. VII bod 7.4. I písm. a) kúpnej zmluvy nevyplýva, že nedodržanie postupu výzvy s určenou lehotou, by bolo postihnuté následkom neplatnosti tohto úkonu. Článok VII bod 7.4. I písm. a) kúpnej zmluvy neobsahuje úpravu, že inak je úkon neplatný a ani z ust. § 346 ods. 1 ObZ takáto úprava nevyplýva.

48. Pretože bolo odstúpenie od kúpnej zmluvy žalobkyni doručené (čo nespochybnila), potom bolo podľa žalovaného potrebné za primeranú považovať dodatočnú lehotu v rovnakej dĺžke aká bola dohodnutá v zmluve t.j. 5 dní. Žalobkyňa mohla ešte splniť svoju povinnosť do 5 dní odo dňa doručenia odstúpenia od zmluvy, pričom sa tak nestalo. Vzhľadom na uvedené bolo podľa žalovaného jednoznačne preukázané, že podmienky na odstúpenie od Kúpnej zmluvy boli naplnené. Oba sudy preto správne dospeli k záveru, že odstúpenie od kúpnej zmluvy z 15. marca 2016 vyvolalo právne účinky v podobe zániku zmluvného vzťahu založeného kúpnu zmluvou s účinkami ex nunc, a tým aj k zániku povinnosti žalovaného odovzdať predmet kúpy.

49. Záverom žalovaný uviedol, že neboli naplnené základné predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody, a to existencia protiprávneho konania žalovaného, príčinnej súvislosti s ktorým by žalobkyni vznikla škoda a ani výška uplatnenej škody. Žalobkyňa v konaní nepreukázala porušenie povinnosti žalovaného, navyše z titulu účinkov platného odstúpenia od zmluvy žiadnu povinnosť žalovaný ani porušiť nemohol.

50. Preto žalovaný navrhol dovolaciemu súdu podané dovolanie zamietnuť a priznať mu plnú náhradu trov dovolacieho konania.

51. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobkyňa, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyni treba odmietnuť.

52. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

53. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

54. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie žalobkyňa ďalej odôvodňuje § 421 ods. 1 CSP, teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

55. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

56. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na

základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

57. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

58. Podľa § 428 CSP, dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

59. Podľa § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

60. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

61. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 CSP, pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

62. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

63. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

64. Dovolaťka nesprávnosť procesného postupu podľa § 420 písm. f) CSP vzhľadla v porušení zásady hodnotenia dôkazov jednotlivo a všetkých dôkazov vo vzájomnej súvislosti podľa § 191 ods. 1 a 2 CSP. Je názoru, že pokiaľ konajúce súdy uznali za platnú Kúpnu zmluvu, podpísanú v rovnakom čase ako

Zmluvu o postúpení pohľadávok a Dohodu o započítaní, tak potom sú platné aj tieto Zmluvy, resp. Dohoda, keďže ich treba posudzovať komplexne v jednom súbehu a to po obsahovej, ako aj časovej stránke a nie ako to urobili oba konajúce sudy.

65. V súvislosti s vyššie uvedenou námietkou dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R37/1993, R125/1999, R42/1993). Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f) OSP nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v § 241 ods. 1 písm. a) až c) OSP. Pre tento záver svedčí aj § 243a ods. 2 druhá veta OSP, ktorý upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. novembra 2013 sp. zn. 5Cdo/275/2013). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

66. Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP).

67. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 CSP).

68. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 CSP).

69. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 CSP).

70. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením, alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorom uviedol, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení“.

71. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí zhodne so záverom okresného súdu konštatoval, že sumár dôkazov preukázal, že v čase uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávky postupca - A. J. nebol veriteľom pohľadávky voči žalovanému ako dlžníkovi, z ktorého dôvodu vyhodnotili konajúce sudy túto zmluvu o postúpení pohľadávky ako neplatnú, z ktorej vyplynula neplatnosť aj Dohody o započítaní. Dovolací súd zároveň dodáva, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrozumiteľným a plne

akceptovateľným spôsobom dotvára rozhodnutie súdu prvej inštancie, čím splňa všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP, a preto ak dovolateľka z obsahu dovolania namieta, že postupom odvolacieho súdu /ako aj súdu prvej inštancie/ malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, tak takáto námietka nemôže obstáť.

72. Dovolací súd zároveň dodáva, že námietky dovolateľky ohľadom dokazovania zameraného na (ne)platnosť právnych úkonov zo 6. septembra 2014 (Zmluvy o postúpení pohľadávky a Dohody o započítaní) sú totožné s jej námietkami v podanom odvolaní. Všetky odvolacie námietky boli skúmané odvolacím súdom, ktorý ich vyhodnotil ako nedôvodné a týmito závermi je dovolací súd v dovolacom konaní viazaný.

73. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je možné považovať za neodôvodnené.

74. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 CSP, teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

75. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí odvolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

76. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

77. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

78. Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmaním dovolania žalobkyne v prvom rade konštatuje, že v ňom absentuje jednoznačné vymedzenie kľúčovej právnej otázky, avšak túto bolo podľa názoru odvolacieho súdu možné vyvodiť z obsahu podaného dovolania (III. ÚS 123/2020).

79. Dovolací súd z obsahu podaného dovolania konštatuje, že žalobkyňa v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vzhládla nesprávnym právnym posúdením, ktoré spočíva v tom, že „akonáhle zmluva obsahuje ustanovenie o spôsobe odstúpenia od zmluvy, je toto ustanovenie záväzné pre obe zmluvné strany a postup v rozpore s ním spôsobuje neplatnosť odstúpenia od zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi, a to v zmysle § 3 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka“. Posúdenie platnosti odstúpenia od zmluvy je kľúčové a má dopad na ostatné právne posúdenie, pretože (ne)odstúpenie (ne)zakladá práva a povinnosti, od ktorých sa odvíja v súdenom spore prípadná úspešnosť žaloby o náhradu škody, keďže primárny petit v podobe vydania veci nie je prípustný, nakoľko žalovaný veci fyzicky nemá, čo žalobkyňa ani relevantne nepoprela.

80. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovení § 345 a § 346 ObZ v prejednávacom spore zamerali konajúce súdy svoju pozornosť na dohodu strán Kúpnej zmluvy vyjadrenej v čl. VII. Bod 7.4.1, v ktorom žalobkyňa a žalovaný dohodli, že „v prípade, ak kupujúci poruší ustanovenia tejto Zmluvy, pričom k náprave nedôjde ani po uplynutí primeranej lehoty, nie kratšej ako päť (5) pracovných dní po doručení výzvy predávajúceho na nápravu, je predávajúci oprávnený odstúpiť od zmluvy“.

81. Z citovaného dojednania upravujúceho predčasné ukončenie Kúpnej zmluvy je možné vzhliadnuť modifikáciu odstúpenia od zmluvy v zmysle Obchodného zákonníka, kedy však z obsahu tohto dojednania podľa konajúcich súdov nevyplýva dohoda, podľa ktorej by absencia výzvy predávajúceho na nápravu zakladala právny dôsledok nenastúpenia účinkov odstúpenia od Kúpnej zmluvy. Z uvedeného je zrejmé, že súdy oboch inštancií zamerali svoju pozornosť pri právnom posúdení odstúpenia od zmluvy na dispozitívnu úpravu odstúpenia od zmluvy, ktorým posúdením však dospeli k záveru, že odstúpenie od Kúpnej zmluvy bolo platné s účinkami ex nunc, a tým aj k zániku povinnosti žalovaného ako predávajúceho v zmysle tejto Kúpnej zmluvy. Nemožno preto prisvedčiť dovolateľke, že konajúce súdy nebrali v úvahu osobitné dojednanie inštitútu odstúpenia od Kúpnej zmluvy, čím v danom spore nedošlo k narušeniu princípu zmluvnej voľnosti, resp. k nesprávnemu právnemu posúdeniu odstúpenia od Kúpnej zmluvy. Zároveň však je potrebné dodať, že námietka dovolateľky, podľa ktorej je žalovaným zvolený postup pri odstúpení Kúpnej zmluvy v rozpore s dobrými mravmi použitý v dovolaní prvýkrát, čo je vzhľadom na inštitút novoty v dovolacom konaní vylúčené (§ 366 CSP). Uvedené však nemá dopad na právne posúdenie odstúpenia od Kúpnej zmluvy tak, ako ho vyhodnotili konajúce súdy.

82. Preto, ak súdy nižších inštancií ustálili, že v súdenom spore došlo k platnému odstúpeniu od Kúpnej zmluvy, dospeli k správne právnemu záveru o nemožnosti porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným, ktoré porušenie by zakladalo pre žalobkyňu uplatnené právo na náhradu škody. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že ak nie je splnená jedna z kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody, súd sa ďalej nezaobera skúmaním splnenia ďalších predpokladov pre priznanie náhrady škody, nakoľko by to bolo nevhodné (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/2/2015, 5Obo/16/2015).

83. Vzhľadom na zodpovedanie kľúčovej právnej otázky a jej právneho posúdenia spočívajúcej v konštatovaní platného odstúpenia od Kúpnej zmluvy, ktoré odstúpenie malo dopad na vzájomné práva a povinnosti strán sporu je právne posudzovanie platnosti Zmluvy o postúpení a Dohody o započítaní pohľadávok len parciálne. Dovolací súd zároveň poznamenáva, že aj napriek záveru konajúcich súdov o platnom odstúpení od Kúpnej zmluvy, tieto sa vo svojich rozhodnutiach pomerne podrobne zaoberali aj právnym posúdením Zmluvy a Dohody, kedy svojimi závermi len umocnili záver o nedôvodnosti žaloby o náhradu škody, ktorá bola vyjadrená eventuálnym petitom.

84. Dovolací súd pre úplnosť záverom dodáva, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP, nemožno považovať ani argumenty žalobkyne uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmé v zásade len jej nespokojnosť s rozhodnutím odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie. Samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu a kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

85. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne vyvodená podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je procesne daná, preto jej dovolanie podľa § 447 písm. c), f) CSP, odmietol.

86. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

87. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.